

[Bertel Dahlgaard.]

så, at denne lov først skulle træde i kraft den 1. januar 1955, hvorved loven faktisk kom til at virke som en spore til at foretage køb på afbetaling i tiden indtil lovens ikrafttræden. Nu er det selvfølgelig en helt urimelig tilstand, at man i en tid, da alle er enige om, at befolkningen forbruger mere, end den producerer, øger det samlede forbrug ikke ved at producere mere, men ved at stadig større befolkningsekredse køber ind på grundlag af penge, der først skal tjenes, og en produktion, der først skal finde sted langt ind i fremtiden. Jeg føler mig overbevist om, at netop den del af befolkningen, der i bedste forstand har økonomisk sans, forstår, at heri er der noget galt, og herom har jeg i disse dage fået mange beviser.

De indvendinger, der fra enkelte erhvervsekredse har været fremsat mod en sådan midlertidig lovgivning, er efter mit skøn meget kortsynede. Netop et sundt erhvervsliv er interesseret i, at hektisk aktivitet indenfor det økonomiske liv ikke forceres yderligere gennem forøget køb på afbetaling, men at reglerne for køb på afbetaling lempes under en depressionstid, så produktion og handel i en sådan tid kan stimuleres. Heldigvis er det heller ikke sådan, at erhvervslivet gennemgående er uforstående overfor denne tankegang. Tankegangen forstår de fleste meget godt. Det er heller ikke alle indenfor omsætningen, der ser med glæde på, at køb på afbetaling griber om sig på en måde, der ofte ikke er udtryk for sunde forhold. Det er ikke ukendt indenfor forretningsverdenen, at adskillige brancher konkurrerer i stigende grad om, hvem der kan tilbyde den gunstigst mulige afbetalingsordning, så man kommer længere og længere ned med den kontante betaling. Det er i erhvervslivets interesse, at den form for konkurrence hører op, og mange forretningsmænd blandt de bedste beklager den udvikling, der her har fundet sted. Eller tror man, det er sundhed altsammen, det, der foregår gennem pengeudlånforretninger, ofte af tvivlsom art, der mod ublu renter finansierer køb på afbetaling, ublu renter, der selvfølgelig tappes ud af forbrugeren? Eller tror man måske ikke, at en ret bred kreds indenfor detailhandelen meget vel ved, at den rammes gennem mindre omsætning, fordi betydelige

ekredse er bundet til disse afdrag på radioer, knallerter og biler? Man skal heller ikke tro, at det er lutter fryd og glæde for forbrugeren, når man kommer for langt ud på denne bane.

Fra konservativ side blev dette understreget meget stærkt ved lovens behandling i foråret. Det ærede medlem hr. Kristen Amby nævnte her, hvad der vel for de fleste på forhånd lyder utroligt, hvordan der allerede i 1952 her i København var 27 000 fogedretssager i forbindelse med tilbagebetaling af varer, og enhver kan tænke sig, hvordan der må være mange tusinde tilfælde herudover, hvor mennesker og familier gennem køb på afbetaling har disponeret udover, hvad det viste sig budgettet kunne holde til, og hvor de pågældende derfor lever under et stadigt tryk.

Jeg har lige for et par dage siden haft lejlighed til at se et eksemplar af fogedlisten for et vist tidsrum for en af vore største provinsbyer. Den er ærlig talt rystende. Det er ikke fornøjelig læsning, når man ser, hvad der følger i kølvandet af køb på afbetaling i form af arbejde på dommerkontor, stævningsmænd, politikontor og politiafhentning. Hele dette forhold blev der givet meget stærkt udtryk for i foråret her i tinget, og det forundrer mig, at netop det ærede medlem hr. Aksel Møller taler, som han gør her i dag. Hans partifælle, det ærede medlem hr. Kristen Amby, brugte stærke udtryk her i tinget, idet han sagde:

„Jeg synes, det skal slås fast, når vi behandler denne lov, at de former, afbetalingssystemet med ejendomsforbehold efterhånden har antaget, i nogen grad har været et samfundsonde, og at det altså sluttelig både af udvalget og ministeren er påpeget, at det har medført øget kriminalitet.“

Nu vil jeg ikke fremsætte så stærke udtryk om køb på afbetaling. Jeg er ikke på nogen måde modstander af køb på afbetaling indenfor sunde rammer. Jeg er ganske indforstået med, at køb på afbetaling indenfor sunde rammer kan bidrage til, at forbrugsgoder af højere rang og større varighed bliver tilgængelige for ny befolkningsekredse med mindre indtægter, og jeg er også ganske indforstået med, at den udvidelse af forbruget, der herigennem kommer til at foregå, under normale forhold giver pro-